

Jurisdicție - Franța

CUPRINS

- 1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?
- 2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?
  - 2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?
  - 2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)
    - 2.2.1 Regula în materie de competență teritorială
    - 2.2.2 Reglementări particulare
      - 2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?
      - 2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?
      - 2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competența unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?
- 3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

Organizarea judiciară franceză implică coexistența a două sisteme juridictionale: sistemul administrativ și sistemul judiciar.

Fiecare sistem este alcătuit dintr-o structură pe trei niveluri.

Astfel, în cazul sistemului administrativ, hotărârile sunt pronunțate de tribunalele administrative (*tribunaux administratifs*), care sunt instanțe de drept comun, și de diferite instanțe administrative specializate; deciziile acestor instanțe administrative pot face obiectul unei căi de atac în fața curților administrative de apel (*cours administratives d'appel*). În cele din urmă, hotărârile acestor din urmă instanțe sunt supuse revizuirii de către Consiliul de Stat (*Conseil d'Etat*).

În cazul sistemului judiciar, instanțele care se pronunță în primă instanță sunt instanțele regionale (*tribunaux de grande instance*), care sunt instanțe de drept comun, și de o serie de alte instanțe ale căror competențe sunt stabilite de către legiuitor. Aceste decizii pot fi contestate în fața curților de apel, constituite din mai multe secții (civilă, socială, comercială, penală). Hotărârile pronunțate de instanțe pot fi atacate cu recurs introdus în fața Curții de Casație (ea însăși compusă din mai multe secții articulate în jurul domeniilor menționate mai sus pentru curțile de apel).

Instanțele sunt împărțite după cum urmează:

Instanțe din sistemul administrativ:

- Consiliul de Stat (1)
- Curți administrative de apel (8)
- Tribunale administrative (42)

Instanțe din sistemul judiciar:

- Curtea de Casație (1)
- Curți de apel (36)
- Tribunal Suprem de Apel (1)
- Instanțele regionale (*tribunaux de grande instance*) (164) [dintre care 16 cu competență comercială]
- Instanțe teritoriale (*tribunaux de première instance*) (4) [dintre care 2 cu competență comercială]
- Tribunale pentru minori (155)
- Tribunale pentru securitate socială (114)
- Instanțe districtuale (*tribunaux d'instance*) (307)
- Tribunale ale muncii (210)
- Instanțe competente în domeniul dreptului muncii (6)
- Instanțe comerciale (134)

Instanțele specializate din sistemul judiciar sunt:

- Instanța districtuală (*tribunal d'instance*) se pronunță în cazul litigiilor celor mai frecvente. În principiu, aceasta se pronunță în cazul tuturor cererilor care se referă la sume de până la 10 000 EUR. Aceste instanțe sunt, de asemenea, competente să soluționeze anumite litigii specifice (chirii neplătite, poprire pe salarii, alegeri în cadrul organismelor profesionale, cerințe în domeniul drepturilor consumatorului).
- Tribunalul comercial are competența de a soluționa litigiile dintre comercianți, dintre instituții de credit sau între acestea și contestații privind societățile comerciale, precum și litigii privind actele comerciale și probleme financiare ale întreprinderilor comerciale (lichidare și reorganizare judiciară...),
- Tribunalul paritar al închirierilor agricole are competența de a soluționa litigii între chiriașii și proprietarii unor contracte de arendare (terenuri arendate, terenuri arendate în parte...),
- Tribunalul muncii are competența de a soluționa toate litigiile dintre salariați și angajatori în cadrul unui contract individual de drept privat al muncii,
- Până la o dată stabilită prin decret și nu mai târziu de 1 ianuarie 2019, tribunalul pentru securitate socială are competența de a soluționa litigiile care decurg din aplicarea legislațiilor și a normelor privind securitatea socială și ajutorul reciproc în sectorul agricol; de la o dată stabilită prin decret și nu mai târziu de 1 ianuarie 2019, astfel de litigii sunt de competența unor instanțe regionale (*tribunaux de grande instance*) special desemnate,
- Până la o dată stabilită prin decret și nu mai târziu de 1 ianuarie 2019, tribunalul contenciosului de incapacitate se ocupă de litigiile privind starea sau gradul de invaliditate, incapacitatea permanentă și inaptitudinea de a munci; de la o dată stabilită prin decret și nu mai târziu de 1 ianuarie 2019, astfel de litigii sunt de competența unor instanțe regionale (*tribunaux de grande instance*) special desemnate,
- Tribunalul pensiilor militare soluționează litigiile referitoare la pensiile militarilor.

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

Repartizarea competențelor între instanțele regionale (*tribunaux de grande instance*), instanțele districtuale (*tribunaux d'instance*) și instanțele locale (*juridictions de proximité*) a fost precizată mai sus, fiind subliniat faptul că, în lipsa unor competențe recunoscute în mod specific pentru alte instanțe, instanțele regionale constituie instanțele de drept comun.

- Instanțele districtuale (*tribunaux d'instance*) au competența de a se pronunța cu privire la un litigiu al cărui obiect are o valoare maximă de 10 000 EUR, precum și cu privire la litigii din anumite domenii precum dreptul consumatorilor, tutela adulților, închirierea de locuințe, fără o plafonare a valorii obiectului acestora.
- Instanțele regionale (*tribunaux de grande instance*) au competență în toate celelalte litigii civile care nu sunt de competența unor alte instanțe, în special în materie de dreptul familiei.

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

În principiu, instanța competentă este cea în a cărei rază teritorială se află domiciliul pârâtului. Scopul acestei norme este de a oferi protecție pârâtului, presupunându-se că acesta se va putea apăra mai ușor în fața instanței celei mai apropiate de domiciliul său.

În cazul în care pârâtul este o persoană fizică, instanța competentă va fi instanța în a cărei rază teritorială aceasta își are domiciliul sau reședința. În cazul unei persoane juridice (societate, asociație) criteriul de stabilire a instanței competente este sediul său social. Uneori sediul principal cunoscut este diferit de sediul social. În acest caz, este posibilă introducerea unei acțiuni în fața instanței în a cărei rază teritorială se află sediul principal. Pentru societățile mari, care dispun de mai multe sucursale, instanța sesizată poate fi cea în a cărei rază teritorială se află una dintre aceste sucursale.

2.2.2 Reglementări particulare

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

- În materie de contracte: reclamantul poate introduce acțiunea fie în locul în care pârâtul își are domiciliul, fie, în funcție de natura contractului, în locul în care sunt livrate mărfurile sau în locul în care sunt prestate serviciile.
- În materie de răspundere delictuală sau de continuare a unei acțiuni civile în cadrul unei proceduri penale: cererea poate fi introdusă în fața instanței din locul în care își are domiciliul pârâtul sau în care a fost suferit prejudiciul sau unde a avut loc faptul cauzator de prejudiciu.
- În materie de bunuri imobile: reclamantul poate introduce cauza în fața instanței din locul în care este situat bunul imobil.
- În materie de întreținere sau de contribuții la cheltuielile aferente căsătoriei: reclamantul are posibilitatea de a alege între instanța din locul în care se află domiciliul pârâtului și cea din locul în care își are reședința creditorul, și anume instanța din locul în care își are reședința însuși reclamantul.
- În materie de litigii care implică un consumator: consumatorul poate introduce o acțiune fie în fața instanței din locul în care își avea reședința la momentul încheierii contractului, fie în fața instanței din locul în care a avut loc evenimentul care a produs prejudiciu.

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

- În cazul unui litigiu privind pensia alimentară sau plățile compensatorii: instanța competentă este instanța din locul în care își are reședința soțul creditor sau părintele responsabil de îngrijirea copiilor, chiar dacă aceștia sunt majori.
- În materie de divorț: instanța competentă este instanța din locul în care își are domiciliul familia. Dacă soții au domiciliu diferite, instanța competentă este instanța din locul în care își au reședința copiii. În cazul în care soții nu au copii, instanța competentă este instanța din locul în care se află domiciliul pârâtului.
- În materie de succesiuni: instanța competentă este instanța din locul în care a locuit ultima dată defunctul.
- În materie de bunuri imobiliare: instanța competentă este instanța din locul în care este situat bunul imobil.
- În materie de închirieri: instanța competentă este instanța din locul în care se află imobilul.

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

Toate instanțele specializate au competență exclusivă, iar lipsa de competență trebuie să fie invocată din oficiu de către instanță. Singura posibilitate de a sesiza o instanță care, în mod normal, nu ar avea competență există între instanțele regionale (*tribunaux de grande instance*) și instanțele districtuale (*tribunaux d'instance*), pentru domeniile în care acestea nu au competență exclusivă.

În principiu, orice clauză dintr-un contract care constituie o derogare de la normele privind competența teritorială și de atribuire este nulă, cu excepția contractelor încheiate între doi comercianți, cu condiția ca o astfel de clauză să fie specificată în mod explicit.

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

- Tribunalul comercial: în principiu, instanța competentă este instanța în raza teritorială a căreia se află domiciliul pârâtului. În materie delictuală, instanța competentă este cea în raza teritorială a căreia a survenit evenimentul care a produs prejudiciul sau a fost suferit prejudiciul.
- Tribunalul paritar al închirierilor agricole: instanța competentă este instanța din locul în care este situat bunul imobil.
- Tribunalul muncii: salariatul poate sesiza tribunalul muncii în raza teritorială a căreia se află instituția în care acesta își desfășoară activitatea, a fost încheiat contractul sau își are sediul social întreprinderea care îl angajează. Atunci când activitatea se desfășoară în afara oricărei entități, trebuie sesizat tribunalul muncii în raza teritorială a căreia se află domiciliul salariatului.
- Tribunalul pentru securitate socială (până la o dată stabilită prin decret și nu mai târziu de 1 ianuarie 2019): în principiu, instanța competentă este instanța în raza căreia se află domiciliul beneficiarului sau al angajatorului în cauză sau sediul pârâtului în cazul unui conflict între organisme care își au sediul în jurisdicții teritoriale diferite.

Linkuri utile

[Site-ul Ministerului Justiției](#)

[Site-ul Legifrance](#)

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Ultima actualizare: 23/07/2018